

Wymagania edukacyjne – chemia klasa 8

Wymaganiom zostały przypisane kategorie taksonomiczne celów kształcenia:

A – zapamiętywanie wiadomości,

B – rozumienie wiadomości,

C – stosowanie wiadomości w sytuacjach typowych,

D – stosowanie wiadomości w sytuacjach nietypowych (problemowych).

Według: B. Niemierko Między ocena szkolna a dydaktyką. Bliżej dydaktyki, Warszawa 1997.

KWASY (11 godzin lekcyjnych)			
Jednostka lekcyjna	Temat lekcji	Wymagania edukacyjne	
		podstawowe (P)	ponadpodstawowe (PP)
1.	Wzory i nazwy kwasów.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcie kwasu (A) • zapisuje wzory kwasów (HCl, H₂S, HNO₃, H₂SO₃, H₂SO₄, H₂CO₃, H₃PO₄) (C) • podaje nazwy kwasów (HCl, H₂S, HNO₃, H₂SO₃, H₂SO₄, H₂CO₃, H₃PO₄) (A) • wskazuje wodór i resztę kwasową w kwasie (B) • wyznacza wartościowość reszty kwasowej (B) • opisuje budowę kwasów beztlenowych i tlenowych (B) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia obecność wartościowości w nazwie niektórych kwasów (C) • potrafi nazwać kwas znając jego wzór z uwzględnieniem wartościowości (C)
2.	Kwasy beztlenowe	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia zasady BHP dotyczące obchodzenia się z kwasami (A) • zapisuje wzory kwasów chlorowodorowego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia kwasy od innych substancji za pomocą wskaźników (C) • wyjaśnia, dlaczego podczas pracy z kwasami należy

		<ul style="list-style-type: none"> • i siarkowodorowego (C) • definiuje wodorki (A) • wskazuje wodór i resztę kwasową w kwasach chlorowodorowym i siarkowodorowym (B) • określa właściwości kwasu chlorowodorowego oraz kwasu siarkowodorowego (C) • opisuje zastosowania kwasu chlorowodorowego i kwasu siarkowodorowego (B) 	<ul style="list-style-type: none"> • zachować szczególną ostrożność (C) • zapisuje równanie reakcji otrzymywania kwasu chlorowodorowego (C) • opisuje doświadczenie otrzymywania kwasu chlorowodorowego przeprowadzone na lekcji (schemat, obserwacje, wniosek) (C) • zapisuje równanie reakcji otrzymywania kwasu siarkowodorowego (C) • projektuje i opisuje doświadczenie, w którego wyniku można otrzymać kwas beztlenowy (D) • zapisuje równanie reakcji otrzymywania wskazanego kwasu beztlenowego (D)
3.	Kwas tlenowe - siarkowy (VI) i siarkowy (IV)	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • odróżnia kwasy tlenowe od beztlenowych (B) • wskazuje wodór i resztę kwasową w kwasie siarkowym(VI) (B) • wskazuje przykłady tlenków kwasowych (A) • wyjaśnia pojęcie tlenek kwasowy (B) • zapisuje wzór kwasu siarkowego(VI) (C) • określa właściwości stężonego roztworu kwasu siarkowego(VI) (C) • opisuje zastosowania stężonego roztworu kwasu siarkowego(VI) (B) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyznacza wartościowość niemetalu w kwasie (C) • wyznacza wzór tlenku kwasowego (C) • zapisuje równanie reakcji otrzymywania kwasu siarkowego(VI) (C) • opisuje doświadczenie otrzymywania kwasu siarkowego(VI) przeprowadzone na lekcji (schemat, obserwacje, wniosek) (C) • wykazuje doświadczalnie żrące właściwości kwasu siarkowego(VI) (D)
4.		<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje wodór i resztę kwasową w kwasie siarkowym(IV) (B) • zapisuje wzór kwasu siarkowego(IV) (C) • opisuje właściwości kwasu siarkowego(IV) (B) • opisuje zastosowania kwasu siarkowego(IV) (B) 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje zasadę bezpiecznego rozcieńczania stężonego roztworu kwasu siarkowego(VI) (C) • wyjaśnia, dlaczego kwas siarkowy(VI) pozostawiony w otwartym naczyniu zwiększa swą objętość (C) • zapisuje równanie reakcji otrzymywania kwasu siarkowego(IV) (C) • zapisuje równanie reakcji rozkładu kwasu siarkowego(IV) (C)

			<ul style="list-style-type: none"> • planuje i wykonuje doświadczenie, w którego wyniku można otrzymać kwas siarkowy(IV) (C)
5.	Przykłady innych kwasów tlenowych	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje budowę kwasów azotowego(V), węglowego i fosforowego(V) (B) • zapisuje wzory kwasów azotowego(V), węglowego i fosforowego(V) (C) • podaje wzór sumaryczny tlenku kwasowego kwasów azotowego(V), węglowego i fosforowego(V) (A) • określa właściwości kwasów azotowego(V), węglowego i fosforowego(V) (C) • opisuje zastosowania kwasów azotowego(V), węglowego i fosforowego(V) (B) • wymienia metody otrzymywania kwasów tlenowych i beztlenowych (A) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapisuje równania reakcji otrzymywania kwasów azotowego(V), węglowego i fosforowego(V) (C) • opisuje reakcję ksantoproteinową (C) • planuje doświadczenie wykrycia białka w próbce żywności (w serze, mleku, jajku) (C) • zapisuje równanie reakcji otrzymywania kwasów (C) • opisuje budowę kwasów tlenowych i wyjaśnia, dlaczego kwasy węglowy i fosforowy(V) zaliczamy do kwasów tlenowych (C) • planuje i wykonuje doświadczenie, w którego wyniku można otrzymać kwas węglowy oraz kwas fosforowy(V) (C) • zapisuje wzór strukturalny kwasu nieorganicznego o podanym wzorze sumarycznym (C) • zapisuje równanie reakcji otrzymywania dowolnego kwasu (C) • identyfikuje kwasy na podstawie podanych informacji (D) • proponuje reakcje, w których wyniku można otrzymać kwas tlenowy (D) • rozwiązuje trudniejsze chemografy (D)
6.	Proces dysocjacji jonowej kwasów	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcia: jon, kation, anion (A) • wyjaśnia pojęcie dysocjacji jonowej (B) • definiuje reakcje odwracalną i nieodwracalną (A) • wyjaśnia, na czym polega dysocjacja jonowa kwasów (B) • definiuje kwasy zgodnie z teorią Arrheniusa (A) • zapisuje wybrane równania reakcji dysocjacji jonowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapisuje i odczytuje równania reakcji dysocjacji jonowej kwasów (C)

		<p>kwasów (C)</p> <ul style="list-style-type: none"> • nazywa jony powstałe w wyniku dysocjacji jonowej poznanych kwasów (C) • wymienia wspólne właściwości kwasów (A) • wyjaśnia, z czego wynikają wspólne właściwości kwasów (B) 	
7.	Porównanie właściwości kwasów	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • definiuje kwasy tlenowe i kwasy beztlenowe (A) • opisuje różnice między sposobami otrzymywania kwasów tlenowych i beztlenowych (C) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje budowę kwasów tlenowych i beztlenowych (C) • podaje i objaśnia sposoby otrzymywania kwasów beztlenowych i tlenowych (C)
8.	Kwaśne opady	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie kwaśne opady (B) • podaje przykłady związków chemicznych odpowiedzialnych za powstawanie kwaśnych opadów i źródeł tych związków (A) • podaje przykłady skutków działania kwaśnych opadów na środowisko (A) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizuje proces powstawania kwaśnych opadów oraz skutki ich działania (D) • proponuje sposoby ograniczenia powstawania kwaśnych opadów (C)
9.	Odczyn roztworu – skala pH	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcie odczyn kwasowy (A) • wymienia poznane wskaźniki kwasowo-zasadowe (A) • wymienia rodzaje odczynu roztworów (A) • omawia skalę pH (B) • określa zakres pH i barwy wskaźników dla poszczególnych odczynów (C) • bada odczyn roztworu (C) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje zastosowania wskaźników (fenoloftaleiny, wskaźnika uniwersalnego, oranżu metylowego) (C) • wymienia powody odczynu kwasowego, zasadowego i obojętnego roztworów (C) • wyjaśnia pojęcie skala pH (C) • interpretuje wartość pH w ujęciu jakościowym (odczyn obojętny, kwasowy, zasadowy) (C) • określa odczyn roztworu na podstawie znajomości jonów obecnych w roztworze (D) • planuje doświadczenie, które umożliwi zbadanie wartości pH produktów użytku codziennego (C)
10.	Podsumowanie		

	wiadomości o kwasach		
11.	Sprawdzian wiadomości z działu „Kwasy”		
II. SOLE (12 godzin lekcyjnych)			
12.	Wzory i nazwy soli. Analiza sprawdzianu.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje budowę soli (B) • wskazuje metal i resztę kwasową we wzorze soli (A) • zapisuje wzory sumaryczne soli (chlorków, siarczków oraz soli kwasów tlenowych) (proste przykłady) (C) • tworzy nazwy soli na podstawie wzorów sumarycznych soli (chlorków, siarczków oraz soli kwasów tlenowych) (proste przykłady) (C) • zapisuje wzory sumaryczne soli na podstawie ich nazw (chlorków, siarczków oraz soli kwasów tlenowych) (proste przykłady) (C) • wskazuje wzory soli wśród zapisanych wzorów związków chemicznych (C) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tworzy nazwy soli na podstawie wzorów (C) • zapisuje wzory sumaryczne soli na podstawie nazw (C) • tworzy nazwę dowolnej soli na podstawie jej wzoru sumarycznego oraz wzór sumaryczny na podstawie nazwy soli (C)
13.	Proces dysocjacji jonowej soli	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jak dysocjują sole (B) • zapisuje równanie reakcji dysocjacji jonowej wybranych soli (proste przykłady) (C) • nazywa powstałe jony (proste przykłady) (C) • dzieli sole ze względu na ich rozpuszczalność w wodzie (A) • określa rozpuszczalność soli w wodzie na podstawie tabeli rozpuszczalności soli i wodorotlenków w wodzie (C) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapisuje i odczytuje równania reakcji dysocjacji jonowej soli (C) • planuje i wykonuje doświadczenie pozwalające zbadać rozpuszczalność wybranych soli w wodzie (C)

		<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego wodne roztwory soli przewodzą prąd elektryczny (B) 	
14.	Reakcje zobojętniania	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcie reakcja zobojętniania (A) • podaje różnice między zapisami równania reakcji zobojętniania w formie cząsteczkowej a formie jonowej (B) • zapisuje równanie reakcji otrzymywania soli w reakcji zobojętniania w formie cząsteczkowej i jonowej (proste przykłady) (C) • odczytuje równania reakcji zobojętniania (proste przykłady) (C) • podaje obserwacje do doświadczeń otrzymywania soli przez działanie kwasem na zasadę (C) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przebieg reakcji zobojętniania (C) • tłumaczy rolę wskaźnika w reakcji zobojętniania (C) • wyjaśnia zmiany odczynu roztworów poddanych reakcji zobojętniania (C) • opisuje doświadczenie otrzymywania soli przez działanie kwasem na zasadę przeprowadzone na lekcji (schemat, obserwacje, wniosek) (C) • zapisuje cząsteczkowo, jonowo równania reakcji zobojętniania (C) • projektuje doświadczenie otrzymywania podanej soli przez działanie kwasem na zasadę (inne niż na lekcji) (D) • podaje opisy doświadczeń otrzymywania wybranych soli przez działanie kwasem na zasadę (schemat, obserwacje, wnioski, równania reakcji chemicznych) (D)
15.	Reakcje metali z kwasami	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co to jest szereg aktywności chemicznej metali (B) • porównuje metale ze względu na ich aktywność chemiczną na podstawie szeregu aktywności metali (B) • wymienia sposoby zachowania się metali w reakcji z kwasami (np. miedź lub magnez w reakcji z kwasem chlorowodorowym) (A) • wymienia, jakie są produkty reakcji metalu aktywnego z kwasem (B) • zapisuje w formie cząsteczkowej i odczytuje równania reakcji metali z kwasami (proste przykłady) (C) • podaje obserwacje do przeprowadzonych na lekcji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa, korzystając z szeregu aktywności metali, które metale reagują z kwasami według schematu: metal + kwas → sól + wodór (C) • dzieli kwasy na utleniające i nieutleniające oraz określa ich zachowanie wobec różnych metali (D) • wyjaśnia, jak przebiegają reakcje metali z kwasami (C) • zapisuje cząsteczkowo równania reakcji metali z kwasami (C) • opisuje doświadczenia badania przebiegu reakcji metali z kwasami przeprowadzone na lekcji (schemat, obserwacje, wniosek, równania reakcji chemicznych) (C) • planuje doświadczenie otrzymywania soli w reakcji metalu

		<p>doświadczeń (C)</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje na podstawie obserwacji czy podany kwas reaguje z wymienionym metalem, czy nie reaguje (C) 	<p>z kwasem – inne przykłady niż na lekcji (D)</p>
16.	Reakcje tlenków metali z kwasami	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapisuje w formie cząsteczkowej i odczytuje równania reakcji otrzymywania soli w reakcji tlenków metali z kwasami (proste przykłady) (C) • podaje trzy metody otrzymywania soli (kwas + zasada, metal + kwas, tlenek metalu + kwas) (A) • podaje obserwacje do doświadczeń otrzymywania soli w reakcjach tlenków metali z kwasami (C) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapisuje w formie cząsteczkowej i odczytuje równania otrzymywania soli w reakcjach tlenków metali z kwasami (C) • opisuje doświadczenia otrzymywania soli w reakcjach tlenków metali z kwasami przeprowadzone na lekcji (schemat, obserwacje, wniosek, równania reakcji chemicznych) (C) • projektuje doświadczenie otrzymywania soli w reakcjach tlenków metali z kwasami – inne przykłady niż na lekcjach (D) • podaje opisy zaprojektowanych doświadczeń otrzymywania soli w reakcjach tlenków metali z kwasami (schemat, obserwacje, wniosek) (D) • zapisuje cząsteczkowo równania reakcji (C)
17.	Reakcje wodorotlenków metali z tlenkami niemetalami	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia produkty reakcji wodorotlenków metali z tlenkami niemetalami (B) • zapisuje w formie cząsteczkowej i odczytuje równania reakcji otrzymywania soli w reakcjach wodorotlenków metali z tlenkami niemetalami (proste przykłady) (C) • dobiera substraty w reakcji wodorotlenku metalu z tlenkiem niemetalu na podstawie wzoru sumarycznego soli (proste przykłady) (C) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapisuje w formie cząsteczkowej i odczytuje równania reakcji wodorotlenków metali z tlenkami niemetalami (C) • opisuje doświadczenia otrzymywania soli w reakcjach wodorotlenków metali z tlenkami niemetalami przeprowadzone na lekcji (schemat, obserwacje, wniosek, równania reakcji chemicznych) (C) • projektuje doświadczenie otrzymywania soli w reakcji wodorotlenku metalu z tlenkiem niemetalu – inne przykłady niż na lekcji (D)

18.	Reakcje strącenkowe	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcie reakcja strącenkowa (A) • korzysta z tabeli rozpuszczalności soli i wodorotlenków w wodzie (C) • określa na podstawie tabeli rozpuszczalności, czy między podanymi substratami zajdzie reakcja strącenkowa (C) • zapisuje i odczytuje proste równania reakcji strącenkowych w formie cząsteczkowej i jonowej (C) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie reakcja strącenkowa (C) • formułuje wniosek dotyczący wyniku reakcji strącenkowej na podstawie tabeli rozpuszczalności soli i wodorotlenków w wodzie (C) • zapisuje i odczytuje równania reakcji otrzymywania soli (reakcje strącenkowe) w formie cząsteczkowej i jonowej (C) • opisuje doświadczenia otrzymywania soli w reakcji strącenkowej przeprowadzone na lekcji – (schemat, obserwacje, wnioski) (C) • przewiduje, czy zajdzie dana reakcja chemiczna (C) • projektuje doświadczenia umożliwiające otrzymywanie podanej soli w reakcjach strącenkowych (D) • podaje opis zaprojektowanego doświadczenia otrzymywania podanej soli w reakcjach strącenkowych (D) • przewiduje, czy zajdzie dana reakcja chemiczna (C) • określa zastosowania reakcji strącenkowej (C)
19.			
20.	Inne metody otrzymywania soli	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • definiuje tlenki kwasowe i tlenki zasadowe (A) • wskazuje wśród podanych przykładów tlenki zasadowe i tlenki kwasowe, kwasowe (C) • zapisuje i odczytuje proste równania reakcji otrzymywania soli kwasów beztlenowych w reakcji metali z niemetalami (C) • zapisuje i odczytuje proste równania reakcji otrzymywania soli kwasów tlenowych w reakcji tlenków metali z tlenkami kwasowymi (C) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, które sole można otrzymać omawianymi na lekcjach metodami (B) • pisze równania reakcji prowadzące do otrzymania odpowiedniej soli (C)
21.	Porównanie właściwości soli i ich zastosowań	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzuje zastosowania najważniejszych soli: NaCl, Ca₃(PO₄)₂, CaSO₄, AgNO₃, CaCO₃ (B) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykłady soli występujących w przyrodzie (C) • podaje zastosowania soli (C)

		<ul style="list-style-type: none"> • oblicza zawartość procentową metalu w soli (C) 	<ul style="list-style-type: none"> • określa właściwości omawianych na lekcjach soli (C) • wskazuje poznane sole wśród wielu soli na podstawie podanych właściwości (D)
22.	Podsumowanie wiadomości o solach		
23.	Sprawdzian wiadomości z działu „Sole”		
III. ZWIĄZKI WĘGLA Z WODOREM (10 godzin lekcyjnych)			
24.	Naturalne źródła węglowodorów. Analiza sprawdzianu.	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń: • objaśnia obieg węgla w przyrodzie (C) • podaje przykłady związków chemicznych zawierających węgiel (A) • dzieli związki chemiczne na organiczne i nieorganiczne (A) • wyjaśnia, czym są związki organiczne (B) • definiuje pojęcie węglowodory (A) • wymienia naturalne źródła węglowodorów (A) • wymienia rodzaje węgla kopalnych (A) • określa, czym jest ropa naftowa (C) • podaje najważniejsze właściwości ropy naftowej (B) • wymienia najważniejsze zastosowania ropy naftowej i produktów jej przeróbki (A) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje niektóre zastosowania produktów destylacji ropy naftowej (C) • opisuje właściwości i zastosowania ropy naftowej (C) • wyjaśnia pojęcie destylacja ropy naftowej (C)
25.	Szereg homologiczny alkanów	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń: • definiuje pojęcie węglowodory nasycone, szereg homologiczny (A) • podaje wzór ogólny szeregu homologicznego alkanów (A) • odróżnia wzór sumaryczny od wzorów strukturalnego, półstrukturalnego i grupowego (A) • nazywa alkany o łańcuchach prostych do pięciu atomów węgla w cząsteczce (C) • zapisuje wzór sumaryczny o określonej liczbie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tworzy wzór ogólny szeregu homologicznego alkanów (na podstawie wzorów kolejnych alkanów) (C) • zapisuje wzory sumaryczne, strukturalne i półstrukturalne oraz podaje nazwy alkanów z wykorzystaniem ich wzoru ogólnego (C)

		<p>atomów węgla w cząsteczce (do pięciu atomów węgla) (C)</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapisuje wzory strukturalne i półstrukturalne alkanów (do pięciu atomów węgla w cząsteczce) (C) • wykonuje proste obliczenia dotyczące węglowodorów (C) 	
26.	Metan i etan	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń: • wymienia miejsca występowania metanu (A) • zapisuje wzory sumaryczne i strukturalne metanu, etanu (A) • określa właściwości fizyczne i chemiczne metanu i etanu (C) • wyjaśnia, na czym polega spalanie całkowite i spalanie niecałkowite (B) • zapisuje i odczytuje równania reakcji spalania całkowitego oraz niecałkowitego metanu i etanu (C) • wymienia zastosowania metanu i etanu (B) • wyjaśni, czym jest gaz ziemny (B) • wymienia najważniejsze zastosowania gazu ziemnego (A) • podaje zasady bezpiecznego obchodzenia się z gazem ziemnym (B) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje doświadczenie chemiczne – badanie rodzajów produktów spalania węglowodorów (C) • porównuje spalanie całkowite ze spalaniem niecałkowitym (C) • opisuje właściwości i zastosowania gazu ziemnego (C)
27.	Porównanie właściwości alkanów i ich zastosowań	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń: • wskazuje warunki, od których zależą właściwości węglowodorów (A) • określa, jak zmienia się stan skupienia, lotność, palność, gęstość, temperatura topnienia i temperatura wrzenia ze wzrostem długości łańcucha węglowego w alkanach (C) • pisze równania reakcji spalania alkanów (do $n=5$) • opisuje zastosowania alkanów (B) • wymienia właściwości benzyny (A) • podaje obserwacje dla doświadczeń wykonywanych na lekcji (C) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapisuje równania reakcji spalania całkowitego i spalania niecałkowitego alkanów (C) • wyjaśnia zależność między długością łańcucha węglowego a właściwościami alkanów (np. stanem skupienia, lotnością, palnością, gęstością, temperaturą topnienia i temperaturą wrzenia) (C) • opisuje doświadczenia wykonywane na lekcji (C) • wyszukuje informacje na temat zastosowań alkanów i wymienia je (C) • omawia skutki wydobywania i wykorzystywania ropy naftowej (C)
28.	Szereg homologiczny	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń: 	<p>Uczeń:</p>

	alkenów.	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcia: węglowodory nienasycone, alkeny (A) wyjaśnia zasady tworzenia nazw alkenów na podstawie nazw alkanów (B) zapisuje wzór ogólny szeregu homologicznego alkenów (A) zapisuje wzory sumaryczne, półstrukturalne (grupowe), strukturalne oraz nazwy alkeny o określonej liczbie atomów węgla w cząsteczce (do pięciu atomów węgla) (C) 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje wzory sumaryczne, strukturalne i półstrukturalne (grupowe) oraz podaje nazwy alkenów (C) tworzy wzór ogólny szeregu homologicznego alkenów (na podstawie wzorów kolejnych alkenów) (C) wykonuje obliczenia dotyczące alkenów (C)
29.	Eten	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> podaje nazwę zwyczajową etenu (A) objaśnia budowę etenu (B) określa właściwości fizyczne oraz chemiczne (reakcje spalania, przyłączania bromu i wodoru) etenu (C) wyjaśnia, na czym polegają reakcje przyłączania i polimeryzacji (B) definiuje pojęcia: polimeryzacja, monomer i polimer (A) wymienia najważniejsze zastosowania etenu (B) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> odczytuje równania reakcji chemicznych (reakcje spalania, przyłączania bromu i wodoru) (C) zapisuje równania reakcji etenu z np. wodorem, bromem (C) pisze równanie reakcji polimeryzacji etenu (C) nazywa produkty tych reakcji (C) opisuje rolę katalizatora w danej reakcji chemicznej (C) opisuje właściwości i zastosowania polietylenu (C) wyjaśnia, jakie związki mogą ulegać reakcji polimeryzacji (C) wyjaśnia, na czym polega reakcja polimeryzacji (C) określa zastosowania etenu (C) określa właściwości etenu (C)
30.	Szereg homologiczny alkinów.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcie węglowodory nienasycone (A) definiuje pojęcie alkinu (A) wyjaśnia zasady tworzenia nazw alkinów na podstawie nazw alkanów (B) zapisuje wzór ogólny szeregu homologicznego alkinów (A) zapisuje wzory sumaryczne, półstrukturalne (grupowe), strukturalne oraz nazwy alkinu o określonej liczbie atomów węgla w cząsteczce (do pięciu atomów węgla) (C) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> zapisuje wzory sumaryczne, strukturalne i półstrukturalne (grupowe) oraz podaje nazwy alkinów o łańcuchach prostych do pięciu atomów węgla w cząsteczce (C) tworzy wzór ogólny szeregu homologicznego alkinów (na podstawie wzorów kolejnych alkinów) (C) wykonuje obliczenia dotyczące alkinów (C)

31.	Etyn.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje nazwę zwyczajową etynu (A) • objaśnia budowę etynu (B) • określa właściwości fizyczne oraz chemiczne (reakcje spalania, przyłączenia bromu i wodoru) etynu (C) • wymienia najważniejsze zastosowania etynu (B) • podaje obserwacje do doświadczenia badania właściwości etynu (C) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapisuje równania reakcji otrzymywania etynu (C) • pisze równania reakcji etynu z np. wodorem, bromem (C) • odczytuje równania reakcji chemicznych (C) • określa zastosowania etynu (C) • projektuje i opisuje doświadczenia dotyczące otrzymywania i właściwości etynu (C)
32.	Porównanie właściwości alkanów, alkenów i alkinów	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa, jak doświadczalnie można odróżnić węglowodory nienasycone od nasyconych (C) • porównuje właściwości węglowodorów nienasyconych i nasyconych (C) • pisze równania reakcji spalania, przyłączenia bromu, wodoru (proste przykłady) (C) • wykonuje obliczenia dotyczące węglowodorów (proste przykłady) (C) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny większej reaktywności węglowodorów nienasyconych w porównaniu z węglowodorami nasyconymi (C) • analizuje właściwości węglowodorów (D) • wyjaśnia wpływ wiązania wielokrotnego w cząsteczce węglowodoru na jego reaktywność (C) • zapisuje równania reakcji przyłączenia cząsteczek (np. bromu, wodoru i bromowodoru) do wiązania wielokrotnego (C) • projektuje doświadczenie chemiczne umożliwiające odróżnienie węglowodorów nasyconych od węglowodorów nienasyconych (C) • opisuje zaprojektowane doświadczenie chemiczne (schemat, obserwacje, wnioski) (C) • wykonuje obliczenia dotyczące węglowodorów (C)
33.	Podsumowanie wiadomości z działu „Związki węgla z wodorem”		
34.	Sprawdzian z działu „Związki węgla z wodorem”		
IV. POCHODNE WĘGLOWODORÓW (11 godzin lekcyjnych)			
35.	Szereg homologiczny alkoholi	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje budowę pochodnych węglowodorów (grupa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tworzy wzór ogólny szeregu homologicznego alkoholi (na

		<ul style="list-style-type: none"> alkilowa i grupa funkcyjna) (B) definiuje pojęcia: alkohol, alkohol monohydroksylowy, alkohol polihydroksylowy (A) rozdziela alkohole monohydroksylowe i polihydroksylowe (A) wymienia pierwiastki chemiczne wchodzące w skład alkoholi (A) wyjaśnia, pojęcie grupa funkcyjna (B) zaznacza i nazywa grupę funkcyjną w alkoholach (B) zapisuje wzór ogólny alkoholi (A) wyjaśnia zasady tworzenia nazw systematycznych alkoholi (B) zapisuje wzory sumaryczne, półstrukturalne (grupowe) i strukturalne alkoholi monohydroksylowych o łańcuchach prostych do pięciu atomów węgla w cząsteczce (C) podaje nazwy alkoholi monohydroksylowych o łańcuchach prostych do pięciu atomów węgla w cząsteczce (C) 	<ul style="list-style-type: none"> podstawie wzorów trzech kolejnych alkanów) (C) zapisuje wzory sumaryczne, strukturalne i półstrukturalne (grupowe) oraz podaje nazwy systematyczne alkoholi (C) rozdziela nazwy zwyczajowe i systematyczne (B) podaje nazwy zwyczajowe alkoholi monohydroksylowych o łańcuchach prostych zawierających do pięciu atomów węgla w cząsteczce (A)
36.	Metanol i etanol – alkohole monohydroksylowe	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> nazywa proces, w którym powstaje etanol (A) podaje nazwy zwyczajowe metanolu i etanolu (A) określa właściwości metanolu i etanolu (C) definiuje pojęcie kontrakcja (A) zapisuje równania reakcji spalania metanolu i etanolu (C) wymienia najważniejsze zastosowania metanolu i etanolu (A) opisuje negatywne skutki działania metanolu i etanolu na organizm ludzki (B) podaje obserwacje do doświadczeń przeprowadzanych na lekcji i niektóre wnioski (badanie właściwości) (C) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> określa, jak można otrzymać etanol (C) wyjaśnia, co to są enzymy (C) projektuje i wykonuje doświadczenia, za pomocą których można zbadać właściwości etanolu (C) planuje i opisuje doświadczenie potwierdzające obecność etanolu (C) opisuje doświadczenia przeprowadzone na lekcji (C)
37.	Glicerol – alkohol polihydroksylowy	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, czym różnią się alkohole polihydroksylowe 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia sposób tworzenia nazwy systematycznej

		<ul style="list-style-type: none"> od monohydroksylowych (B) • podaje nazwy zwyczajowe glicerolu (A) • zapisuje wzory sumaryczny i strukturalny glicerolu (C) • określa najważniejsze właściwości glicerolu (C) • wymienia najważniejsze zastosowania glicerolu (A) 	<ul style="list-style-type: none"> glicerolu (C) • planuje, opisuje i wykonuje doświadczenia chemiczne, w których wyniku można zbadać właściwości glicerolu (C) • zapisuje równanie reakcji spalania glicerolu (C) • określa właściwości i zastosowania glicerolu (C)
38.	Szereg homologiczny kwasów karboksylowych	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcie kwasy karboksylowe (A) • zaznacza i nazywa grupę funkcyjną w kwasach karboksylowych (B) • zaznacza resztę kwasową w kwasie karboksylowym (C) • zapisuje wzór ogólny kwasów karboksylowych (A) • zapisuje wzory sumaryczne i strukturalne prostych kwasów karboksylowych (C) • podaje nazwy zwyczajowe i systematyczne dla kwasów monokarboksylowych o łańcuchach prostych zawierających do pięciu atomów węgla w cząsteczce (C) • wymienia przykłady kwasów organicznych występujących w przyrodzie (A) • wymienia przykłady zastosowań tych kwasów karboksylowych (A) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tworzy wzór ogólny szeregu homologicznego kwasów karboksylowych (na podstawie wzorów kolejnych kwasów karboksylowych) (C) • zapisuje wzory sumaryczne, półstrukturalne (grupowe) kwasów karboksylowych (C) • podaje nazwy kwasów karboksylowych (C) • opisuje zastosowania kwasów karboksylowych występujących w przyrodzie (C)
39.	Kwas metanowy	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zaznacza we wzorze kwasu metanowego grupę alkilową oraz resztę kwasową i nazywa ją (B) • określa najważniejsze właściwości kwasu metanowego (C) • zapisuje równania dysocjacji jonowej, reakcji kwasów metanowego z metalami, z tlenkami metali, z zasadami oraz równania reakcji spalania (C) • podaje nazwy (systematyczne, zwyczajowe) soli kwasu metanowego (C) • wymienia podstawowe zastosowania kwasu metanowego (A) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pisze równanie reakcji dysocjacji jonowej kwasu metanowego i omawia je (C) • zapisuje równania reakcji chemicznych otrzymywania soli kwasu metanowego w postaci cząsteczkowej (C) • zapisuje równania reakcji chemicznych otrzymywania soli kwasu metanowego w postaci jonowej (D)

40.	Kwas etanowy	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje nazwę procesu, w którym powstaje kwas etanowy (A) • określa najważniejsze właściwości kwasów etanowego (C) • zaznacza we wzorze kwasu etanowego resztę kwasową, alkil i grupę funkcyjną (C) • nazywa grupę funkcyjną kwasu etanowego (C) • zapisuje równania reakcji kwasu etanowego z metalami, z tlenkami metali i z zasadami oraz równania reakcji spalania i dysocjacji jonowej (C) • podaje nazwy (systematyczne, zwyczajowe) soli kwasu etanowego (C) • wymienia podstawowe zastosowania kwasu etanowego (A) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia proces fermentacji octowej (C) • zapisuje równanie fermentacji octowej (C) • opisuje doświadczenia chemiczne, w których wyniku można zbadać właściwości kwasu etanowego (reakcja dysocjacji jonowej, reakcja z zasadami, z metalami i z tlenkami metali) – wykonane na lekcji – schematy, obserwacje, wnioski, równania reakcji chemicznych (C) • projektuje doświadczenia chemiczne, w których wyniku można zbadać właściwości kwasu etanowego – reakcje kwasu etanowego z substancjami innymi niż użyte na lekcji (D) • zapisuje równania reakcji chemicznych otrzymywania soli kwasu etanowego w postaci cząsteczkowej (C) • zapisuje równania reakcji chemicznych otrzymywania soli kwasu etanowego (reakcje kwasu etanowego z zasadami) w postaci jonowej (C) • zapisuje równania reakcji chemicznych otrzymywania soli kwasu etanowego (w reakcjach innych niż z zasadami) w postaci jonowej (D)
41.	Wyższe kwasy karboksylowe	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • definiuje wyższe kwasy karboksylowe (A) • dzieli kwasy karboksylowe na nasycone i nienasycone (A) • wymienia nazwy poznanych wyższych kwasów karboksylowych (nasyconych i nienasyconych) (B) • zapisuje ich wzory (C) • określa najważniejsze właściwości wyższych kwasów karboksylowych (kwasów tłuszczowych stearynowego i oleinowego) (C) • definiuje pojęcie mydła (A) • określa, jak doświadczalnie udowodnić, że dany kwas karboksylowy jest kwasem nienasyconym (C) • podaje nazwy zwyczajowe soli kwasów palmitynowego, stearynowego i oleinowego (A) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na obecność wiązania podwójnego w cząsteczce kwasu oleinowego (C) • wyjaśnia, dlaczego wyższe kwasy karboksylowe są nazywane kwasami tłuszczowymi (C) • zapisuje równania reakcji spalania wyższych kwasów tłuszczowych oraz równania reakcji wyższych kwasów karboksylowych z zasadami (C) • opisuje, na czym polega reakcja wyższego kwasu karboksylowego z zasadą sodową (B) • projektuje doświadczenie chemiczne umożliwiające odróżnienie kwasu oleinowego od kwasów palmitynowego lub stearynowego (C) • opisuje doświadczenie (C)

		<ul style="list-style-type: none"> wymienia zastosowania wyższych kwasów karboksylowych (A) 	
42.	Estry – pachnąca chemia	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> definiuje estry (A) zaznacza i nazywa grupę funkcyjną we wzorach estrów (B) zapisuje wzór ogólny estrów (A) definiuje pojęcie reakcja estryfikacji (A) podaje przykłady występowania estrów w przyrodzie (B) pisze wzory estrów i nazywa estry (proste przykłady) (C) odróżnia nazwy systematyczne od zwyczajowych (B) zapisuje równanie kwasu karboksylowego (kwas metanowy, etanowy) z alkoholem (metanol, etanol) (C) wymienia właściwości etanianu etylu (A) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje mechanizm reakcji estryfikacji (C) omawia różnicę między reakcją estryfikacji a reakcją zobojętniania (D) zapisuje równania reakcji chemicznych kwasów karboksylowych z alkoholami monohydroksylowymi (C) zapisuje równania reakcji otrzymywania podanych estrów (C) tworzy wzory i nazwy estrów (C) projektuje i opisuje doświadczenie chemiczne umożliwiające otrzymanie estru o podanej nazwie (D) opisuje właściwości estrów w aspekcie ich zastosowań (C)
43.	Aminokwasy	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> definiuje aminokwasy (A) zaznacza i nazywa grupy funkcyjne w aminokwasach (B) wymienia miejsca występowania aminokwasów (A) opisuje budowę oraz właściwości fizyczne i chemiczne aminokwasów na przykładzie glicyny (C) definiuje pojęcie wiązanie peptydowe (A) zaznacza w cząsteczce aminokwasu wiązanie peptydowe (B) wyjaśnia, na czym polega reakcja kondensacji aminokwasów (B) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> zapisuje wzór glicyny (C) analizuje konsekwencje istnienia dwóch grup funkcyjnych w cząsteczce aminokwasu (D) zapisuje równanie reakcji tworzenia dipeptydu (C) wyjaśnia mechanizm powstawania wiązania peptydowego (C) wyjaśnia pojęcie peptydy (B)
44.	Podsumowanie wiadomości o pochodnych węglowodorów		
45.	Sprawdzian wiadomości z działu		

„Pochodne węglowodorów”

V. SUBSTANCJE O ZNACZENIU BIOLOGICZNYM (8 godzin lekcyjnych)

46.	Tłuszcze	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia podstawowe składniki odżywcze i ich źródła (A) wyjaśnia funkcje wody, tłuszczów, białek, sacharydów, witamin i mikroelementów dla organizmu (B) wymienia pierwiastki chemiczne wchodzące w skład cząsteczek tłuszczów (A) dokonuje podziału tłuszczów pod względem stanu skupienia i pochodzenia (C) podaje przykłady tłuszczów (A) wyjaśnia, czym są tłuszcze (B) opisuje właściwości fizyczne tłuszczów (B) określa, jak odróżnić tłuszcze nienasycone od nasyconych (C)	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia rolę składników żywności w prawidłowym funkcjonowaniu organizmu (B) podaje wzór ogólny tłuszczów (C) wyjaśnia różnicę w budowie tłuszczów stałych i ciekłych (C) podaje wzór tristearynianu glicerolu (C) zapisuje równanie reakcji otrzymywania tłuszczu (zapis słowny) (B) wyjaśnia zachowanie tłuszczu nienasyconego wobec wody bromowej (C) projektuje doświadczenie chemiczne umożliwiające odróżnienie tłuszczów roślinnych od zwierzęcych (C)
47.	Białka	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> definiuje białka (A) wymienia skład pierwiastkowy białek (A) wymienia miejsca występowania białek (A) podaje rodzaje białek (A) określa właściwości białek (C) definiuje pojęcia: denaturacja, koagulacja, wysalanie, peptyzacja, zół, żel (A) wymienia czynniki, które powodują denaturację białek (A) wymienia czynniki, które powodują koagulację białek (A) wyjaśnia, jak można wykryć obecność białka (B) wykrywa obecność białka w produktach spożywczych (C)	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia powstawanie białek (C) projektuje i wykonuje doświadczenie chemiczne badające zachowanie białka pod wpływem: ogrzewania, stężonego roztworu etanolu, kwasów i zasad, soli metali ciężkich i soli metali lekkich (C) wyjaśnia pojęcia: zół, żel, koagulacja, peptyzacja (B) wyjaśnia, na czym polega wysalanie białka (C) projektuje i opisuje doświadczenie chemiczne umożliwiające wykrycie białka (C)
48.	Sacharydy	<p>Uczeń:</p>	<p>Uczeń:</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady występowania sacharydów (B) • wymienia pierwiastki wchodzące w skład cząsteczek sacharydów (A) • podaje przykłady sacharydów (A) • dokonuje podziału sacharydów (B) • wyjaśnia, jak zbadać skład pierwiastkowy sacharydów (B) 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje wzór ogólny sacharydów (A) • wyjaśnia pojęcia: węglowodany, cukry proste, monosacharydy, cukry złożone, oligosacharydy, polisacharydy (B) • projektuje doświadczenie chemiczne umożliwiające zbadanie składu pierwiastkowego sacharydów (C)
49.	Glukoza i fruktoza – monosacharydy	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady monosacharydów (A) • podaje przykłady występowania glukozy, fruktozy (B) • zapisuje wzór sumaryczny glukozy i fruktozy (A) • opisuje właściwości fizyczne glukozy i fruktozy (B) • wymienia zastosowania glukozy i fruktozy (A) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • projektuje doświadczenie chemiczne umożliwiające zbadanie składu pierwiastkowego sacharydów w inny sposób niż na lekcji (D) • projektuje i wykonuje doświadczenia chemiczne umożliwiające zbadanie właściwości glukozy i fruktozy (C)
50.	Sacharoza – disacharyd	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady występowania sacharozy (A) • zapisuje wzór sumaryczny sacharozy (A) • opisuje właściwości fizyczne sacharozy (B) • wymienia zastosowania sacharozy (A) • zapisuje za pomocą wzorów sumarycznych równanie reakcji sacharozy z wodą (C) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, że sacharoza jest disacharydem (C) • projektuje doświadczenie chemiczne umożliwiające zbadanie właściwości sacharozy (C) • opisuje przeprowadzane na lekcji doświadczenia chemiczne (schemat, obserwacje, wnioski, równanie reakcji chemicznych) (C)
51.	Skrobia i celuloza – polisacharyd	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje występowanie celulozy i skrobi w przyrodzie (B) • zapisuje wzory sumaryczne skrobi i celulozy oraz wyjaśnia znaczenie liczby n we wzorze (C) • opisuje właściwości skrobi i celulozy (B) • definiuje polisacharydy i podaje ich przykłady (B) • opisuje, jak wykryć obecność skrobi (C) • wykrywa obecność skrobi w produktach spożywczych (C) • opisuje zastosowania skrobi i celulozy (B) • wyjaśnia znaczenie skrobi i celulozy (B) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia różnice we właściwościach fizycznych skrobi i celulozy (C) • planuje doświadczenia chemiczne umożliwiające zbadanie właściwości skrobi (C) • projektuje doświadczenia chemiczne umożliwiające wykrycie obecności skrobi w produktach spożywczych (C) • zapisuje równanie reakcji skrobi z wodą (C) • podaje warunki tej reakcji (C) • omawia rozkład skrobi pod wpływem wody (C) • udowadnia, że skrobia jest polisacharydem (D)
52.	Podsumowanie wiadomości o		

	substancjach o znaczeniu biologicznym		
53.	Sprawdzian wiadomości z działu „Substancje o znaczeniu biologicznym”		